

ANMA PROGRAMI (2022-2024): LEMAN TOMSU

Mimarlar Odası, 2006 yılından başlayarak, Türkiye'nin mimarlık kültürüne katkıda bulunmuş ve bugün hayatta olmayan mimar(lar)ın anısını yaşatmak üzere Anma Programı'nı kurumsallaştırmıştı. Anma Programı'nın amacı şöyle özetlenebilir: "Amaç, mimarlığımızın çeşitli alanlarına nitelikli çalışmaları ile katkıda bulunmuş isimleri anımsamak, onlara sahip çıkmak, onları ve görüşlerini yeniden gündeme getirmektir. Her dönem belirlenecek olan bir mimarın kendisi ve çalışmaları hakkın- da, seçildiği sergi ve ödül döneminden başlayarak gelecek döneme kadar, Mimarlar Odası tarafından Türkiye çapında çeşitli etkinlikler (konferans, seminer, sergi, yayın gibi) yürütülmesi ve kamuoyunun bu yönde teşvik edilmesi hedeflenmektedir."

2006-2008 yılları arasında ilk kez **Mimar Kemalettin** için düzenlediği Anma Programı'nı, 2008-2010 döneminde **Seyfi Arkan**'ı anılmaya değer bularak gerçekleştirdi. Mimar Kemalettin için düzenlenen sempozyum ve arşiv çalışmaları, "Sedat Simavi Ödülü"ne de değer görülen üç kitapla kalıcılaştı. Seyfi Arkan için hazırlanan kitap yayımlandı ve sergisi Türkiye kentlerinde izleyicisi ile buluştu. Programın 2010-2012 dönemi için seçilen mimar **Zeki Sayar** ve başyapıtı *Arkitekt* dergisi hakkındaki çalışmalar ise, "Zeki Sayar ve *Arkitekt*: Tasarlamak . Örgütlemek . Belgelemek" temalı program çerçevesinde yürütüldü, bu kapsamda sergi, sempozyum yapıldı, *Arkitekt* veritabanı hazırlandı, program ürünü iki kitap yayımlandı.

Programın 2012-2014 dönemi için seçilen mimarlar **Haluk Baysal** ve **Melih Birsal** hakkındaki çalışmalar ise, "Baysal-Birsal Rasyonalizmi: 20. Yüzyılın İkinci Yarısında Mimarlık Pratiği" temalı program çerçevesinde yürütüldü; program kapsamında sempozyum düzenlendi. Araştırma ve çalışmaların öngörülen aşamaya getirilememesi nedeniyle bir sergi kurgulanmadı, ancak kitabı bu çalışma dönemi içinde 2017 yılında yayımlandı.

Programın 2014-2016 dönemi, "Ernst A. Egli: Türkiye'ye Katkıları - Yerel Yorumlar . Eğitimde Program . Pratiğin Muhasebesi" başlıklı program ile **Ernst A. Egli** için yürütüldü. Egli için bütçesel kısıtlar nedeniyle sergi ve sempozyum yapılamadı, fakat iki kitap çalışması gerçekleştirildi. Programın ilk kitabı olarak *Oya Atalay Franck'in Politika ve Mimarlık: Ernst Egli ve Türkiye'de Modernliğin Arayışı (1927-1940)* kitabı Mimarlar Odası Yayınları arasında Türkçeye kazandırıldı. Program başlığı ile aynı adı taşıyan ikinci kitap ise Ali Cengizkan, Selda Bancı ve N. Müge Cengizkan'ın editörlüğünde yine bu çalışma dönemi içinde 2017 yılında yayımlandı.

Programın 2018-2020 dönemi için değer görülen **Nezih Eldem** hakkındaki çalışmalar, "Nezih Eldem ve Mekânı: Örgütlemek: Çizginin Gücü . Detaya Hakimiyet . Elverişlilik" başlıklı sempozyum çerçevesinde gerçekleşti. Sempozyumda gerçekleştirilen konuşmaların ardından son oturumda, 1984 yılına ait bir ses kaydı ve slaytlar aracılığıyla canlandırılan "Mekân Örgütlenmesi" dersinin gösterimi gerçekleştirildi. Programa ilişkin bir yayın çalışması yapılmadı.

2020-2022 döneminde "Sıradışı Çizgisi ve Toplumcu Kimliğiyle Vedat Dalokay" başlıklı sempozyum **Vedat Dalokay** adına düzenlendi. Çevrimiçi olarak düzenlenen sempozyumun kaydı ise TMMOB Mimarlar Odası adlı YouTube kanalımız üzerinden izlenebiliyor. Vedat Dalokay'ın çeşitli toplum olayları karşısındaki görüşlerini, 1973-1977 yılları arasındaki basın açıklamaları demeçlerini ve konuşmalarını bir araya getiren "Yelkenimizdeki Rüzgarı Çaldılar! Yılmadık" kitabı ise program kapsamında erişime açıldı. Mimarlar Odası web adresi üzerinde Anma Programı başlığı altına sabitlenerek erişime sunulan yayına <https://bit.ly/3se3dk4> adresi üzerinden erişilebilir.

Programın 2022-2024 döneminde ise **Leman Tomsu** adına düzenlenen Anma Programı "**Cumhuriyet Yüzyılında Öncü Bir Kadın Mimar: Leman Tomsu**" başlıklı sempozyum çerçevesinde gerçekleşti. Sempozyum, "ülkemizin modernleşme sürecinde bir rol modeli olarak görülebilecek güçlü kimliğine ve mimarlık alanında üstlendiği öncü rolüne rağmen mimarlık tarihi yazımında yeterince yer bulamayan Leman Tomsu'nun Türkiye mimarlığına olan katkısını ve içinde bulunduğu dönemi odağına alıyor.

Anma Programı Komisyonu: T. Elvan Altan, Bilge Ar, Neslihan Türkün Dostoğlu, Zeynep Eres, Melis Özge Gayretli, Çiğdem Kafescioğlu

Program Yürütücüsü: Melis Özge Gayretli

Programa ilişkin detaylı bilgi için: www.mo.org.tr/anmaprogrami

PROGRAM

Zeynep Eres <i>Anma Komitesi Adına</i>		10.00 - 10.30
Çiğdem Kafescioğlu <i>Tomsu Ailesi Adına</i>		
Esin Köymen <i>İstanbul BK Şubesi YK Başkanı</i>		
Eyüp Muhcu <i>TMMOB Mimarlar Odası Genel Başkanı</i>		
Açılış Konuşması		
Neslihan Türkün Dostoğlu <i>Prof. Dr.</i>	“Cumhuriyet, Kadın ve Mimarlık: Leman Tomsu'dan Günümüze Kadın Mimarlar Üzerine bir Değerlendirme”	10.30 - 11.00
1. Oturum // yürütücü: Hasan Şener Prof. Dr.		
Birsen Doruk <i>Prof. Dr.</i>	“Cumhuriyet Döneminin Temsilcisi Bir Mimar ve Akademisyen”	11.00 - 11.20
Alper Ünlü <i>Prof. Dr.</i>	“Tomsu Mimarlığı”	11.20 - 11.40
Gül Cephaneçigil, Zeynep Kuban, Özlem Özcan <i>Doç. Dr., Prof. Dr., Doç. Dr.</i>	“İTÜ Arşivinde Leman Tomsu”	11.40 - 12.00
2. Oturum // yürütücü: Nuran Zeren Gülersoy Prof. Dr.		
Hikmet Eldek Güner <i>Doç. Dr.</i>	“Cumhuriyetin Eğitim Hamlesinde İki Öncü Kadın; Leman Tomsu & Margarete Schütte - Lihotzky”	13.30 - 13.50
Merve Arslan Çinko <i>Arş. Gör. Dr.</i>	“Leman Tomsu'nun Geleneksel Bursa Evleri Üzerine Yaptığı Araştırmaya Dair Değerlendirmeler”	13.50 - 14.10
İrem Küreğibüyük <i>Mimar</i>	“1930'lardan 1960'lara Mimarlık Pratiği ve İlk Kuşak Mimar Kadınlar”	14.10 - 14.30
3. Oturum // yürütücü: Zeynep Ahunbay Prof. Dr.		
Figen Kıvılcım Çorakbaşı, Ayşe Deniz Yeşiltepe <i>Prof..Dr., Arş. Gör. Dr.</i>	“Leman Tomsu ve Emin Onat'ın Mimari Üretim İşbirliği Bağlamında Çifteler ve Kepirtepe Köy Enstitüleri”	15.10-15.30
Neşe Gurallar <i>Prof..Dr.</i>	“Leman Tomsu'nun Halkevleri”	15.30 - 15.50
Deniz Avcı <i>Dr. Öğr. Üyesi</i>	“Mediko-sosyal ve Kültürel Katmanlarıyla Kirazlıyayla Sanatoryumu”	15.50 - 16.10
Müge Ceyhan <i>Y. Mimar</i>	“Cerrahpaşa Poliklinik Binası”	16.10 - 16.30